

Chios, so ga čisto oropali ter poklali nad 20.000 prebivalcev. Od omenjenega otoka je jadral turški admiral s svojim bojnim brodom od enega grškega otoka do drugega, odnesel je vse, kar mu je prišlo pod roparske prste in z neizmerno bogatim plemenom se je napolnil proti Carigradu.

V očigled nezaslišanemu roparskemu pohodu so se dvignili: Angleži, Francozi in Rusi, da bi pomagali Grkom. V Navarino zalivu je dohitelo zvezno brodogradništvo turškega, ki je bilo po kratkem boju premagano. Zmagovalci so potopili 103 turške bojne ladje. Danes so uverjeni, da bi bilo mogoče 43 ladij dvigniti, ker ležijo na morskem dnu tako plitvo, da jih je videti s prostim očesom.

Svet živi v prepričanju, da so bili s turškimi ladjami vred pogreznjeni neizmerni zakladi, ki so bili ugrabljeni grškim mestom ter svetiščem. Pretežni del teh zakladov je najbrž v admiralških ladjah, katerih lega pa ni natančno znana. Z današnjimi modernimi dvigalnimi napravami upajo, da bodo odstranili vse težkoče in se dokopali do bogastva.

Že leta 1914 je prošla angleška dvigalna družba grško vlado v Atenah za dovoljenje, da se sme lotiti dela. Angleži so zasigurali Grkom dve tretjini od najdenih zakladov. Omenjeno podjetje je onemogočila svetovna vojna. Šele 1. 1926 so osvežili spornice na potopljeno turško mornarico. Danes so že razne družbe s polno paro na delu, da rešijo iz morskega dna zaklade, ki so počivali pod vodo nad 100 let.

*

Vprašanja in odgovori.

J. H. v L. Imam govosti iz drugih listov, če jih sprejmete. — Žal ne, ker ne preobčujemo radi tega, kar je v drugih listih. Imeti bi morali tudi dovoljenje.

klicali ljudje posebno goreče na pomoč in so nšili pri sebi njih podobe.

Kuga je veljala za posebno šibo božjo, katero je oznanil pojav nekaterih zvezd repatic, ki zastrupljajo zrak s svojim osvitljenim repom. Ob pojavih kuge so sežigali na gmadah čarovnice v prepričanju, da je to strašno zlo posledica čarovnij.

Kuga je bila tako občuten korobač, da je skušala omiliti njene brezobzirne udarce tudi eblast. Prva odredba proti kugi je bila izdana leta 1374. Najvažnejše točke iz kugopobijajočega zakona so te-le: 1. Vsakega na kugi obolelega se mora odpraviti iz mesta venkaj na polja, da tamkaj ozdravi ali umrje. 2. Vsi oni, ki so bili v dotiki z okuženimi bolniki, morajo ostati ločeni od drugih dobrih deset dni. 3. Duhovniki, ki obiskujejo take bolnike, morajo naznaniti vsak slučaj takoj oblasti; sicer se jim zapleni premoženje in njih same pa sežge na gmadi. 4. Kdor prinese kugo, se mu zapleni premoženje. 5. Okuženim bolnikom strožejo posebni strežaji. Kdor bi še razven teh

P. M. v B. Uporabljam pot na tujem zemljišču. Ali sem jaz dolžan pot popravljati? — Vi ste dolžni! Oziroma vsi, ki jo uporabljajo. Nimate pisanega, kaka pot mora biti, ampak samo pot, za red pa morate tudi vi prispevati!

A. R. v P. Imam dve hiši, ali sta obe zavarovani? — Kako si morete to predstavljati, da bi bili obe hiši zavarovani od »Slovenskega gospodarja«? Samo tista je, na katero številko prihaja »Slovenski gospodar«. Recimo, da bi bilo po vašem, potem bi naročnik, ki ima deset hiš, plačal 32 Din in bi imel desetkrat zavarovalnino, revež pa, ki ima eno hišo, pa samo eno. Noben list v Sloveniji ne daje višje zavarovalnine kakor »Slov. gospodar«.

L. B. G. Koliko znaša trošarina za vino? — Od 1. aprila 1932 2 Din od litra.

D. F. v K. Kdaj se plačuje pasji davek? — Po sklepu dotične občine. V veljavo stopi, ko je proračun potrjen.

A. V. v H. Advokat ni zadovoljen s tem, kar mu je odmerilo stroškov sodišče in zahteva še od mene. Ali sem dolžan plačati? — Ne. Zahtevajte povrnitev, sicer ga pa naznanite advokatski zbornici v Ljubljani, potem pa tožite, če se to ne pomaga.

Isti: Ali so stariši dolžni plačati škodo mladoletnih otrok? — Dolžni so! Če nočejo, žal, treba tožiti!

J. L. v P. M. Sem 30 let v Jugoslaviji, kako postane jugoslovanski državljan? — Najpreje vam mora dati kaka občina zagotovilo, da vas sprejme v občinsko zvezo, nato vložite prošnjo za državljanstvo pri srezkemi načelniku.

I. J. v B. Ali ima moja žena pravico do dedne svojega brata, ki je v vojski pogrešan? — Ima pravico, povzročil naj potom sodnije, da se brata proglasi za mrtvega, nakar se bode vršila zapuščinska razprava.

A. P. v Z. P. Ali je tudi pri nas postava, da se prepirajoča zakonska oba skupaj v ječo zapre, dokler se ne spametujeta? — Pri nas ni take postave. Obrnite se na kakega poslanca, da jo predlaga!

Ž. M. v Ž. Kdaj in kje se je prijaviti za cestne nadzornike? — O tem odloča cestni odbor in za banovinske ceste pa banovina. Prijavite se, morda pridete kodaj na vrsto!

J. K. v V. Ali velja zavarovanje »Slovenca« za vsak slučaj smrti, ali le za slučaj nesreče? — Samo za slučaj nesreče. Enako zavarovanje ima tudi list »Nedelja«, ki stane letno 24 Din. Ako se celoletni naročnik smrtno ponesreči, se izplača 1000 Din zavarovalnine.

Ž. A. v B. Koliko jih bodo pri mariborskem cestnem odboru reducirali? — To nam ni znano, kakor tudi ne, če in koliko pokojnine dobijo.

I. T. v G. Ali kaj stane, če pošljem kak dopis v »Slovenskega gospodarja«? — Če pošljete dopis z zanimivo novico, ki pa seveda mora biti resnična, to nič ne stane, stane samo inserat, če hočete kaj kupiti ali prodati.

F. T. v Slog. Kaj določa konkurzni zakon, da se mora pustiti stranki? Kake so nagrade itd. — Kupite si v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru zakon o konkurzu, stane broširan 36 Din in poštnina. Je torej obširen in vam ga tukaj ne moremo objaviti.

L. J. v A. Kaki so predpisi, če hoče kdo posinoviti otroka? — Napravite vlogo na srezko načelstvo, da vam dovoli prepis njegovega imena na vaše ime ter vlogo na sodnijo kot varhinjo otroka, da vam dovoli posinovitje.

F. K. v St. Sem šele 20 let star, ali dobim crozni list? — Dobite, ako boste pravilno utemeljili prošnjo, ki jo spišite na občini, da potrehujeate orožje zaradi nevarna službe.

S. P. v G. Ali je kaj vredna zadruga, ki daje brezobrestna posejila za zidanje? — Poznamo nekaj takih zadrug, toda ustroja njihovega ne poznamo! Kakor vemo o onih iz Nemčije, ta stvar ne gre tako gladko naprej. Nič ne daje denarja brez obresti, zato ne moremo verovati v uspeh. O tem, da bi mi ostale zadruge v našem listu ocenjevali, sporočamo, da morate že sami biti toliko previdni, da jih boste ocenili. Mi se v to ne moremo spuščati!

F. D. v T. Kupil sem srečko od Zumbuloviča, pa je nisem dobil, plačal sem 15 obrokov po 23 Din, ali sem denar izgubil? — Zumbulovič je šel v konkurz. Ako bi imeli srečko, bi bila veljavna, samo potrdila pa nič ne veljajo. Kupujte srečke pri domačih bankah!

P. H. v G. Poslal sem pismo brez znamke, sprejmite ga! — Ste prepozno sporočili. Mi vsa pisma, kjer ni znamk, zavrne!

obiskoval okužence, se ga kaznuje s smrtjo in z izgubo premoženja.

Iz naštetih kar najbolj strogih odredb je razvidno, da je iztrebljala kuga prebivalstvo brez izjeme veliko krutejše nego še tako krvava vojna. Onemogočala je sejme in trgovino sploh. Izumrle so vasi, trgi in mesta. Nikdo se ni upal v bližino od kuge napadenega kraja, ker so smatrali za raznašalca kuge zrak, ki puhti ter se razširja iz kužnega gnezdišča daleč na okrog.

Našteta zla, ki so sprejeta že od nekdanj kot najbolj goreča prošnja v litanije vseh svetnikov: lakota, kuga in vojska so obiskovale v naslednjih letih že od nekdanj revne kraje tostran in onstran Sotle.

Leta 1574 se je pojavilo v celotnem območju pražupnije Pilštajn toliko vsakojake divjačine; da niso pomnili kaj podobnega niti najstarejši ljudje. Divje svinje so ruvale kar pri belem dnevu po njivah in delale grajski ter kmečki posesti škodo.

»Čisto lahko! Kó je prišel v jutro gospod učitelj v Soto. Se ni bilo v razredu nikogar, razen mene. Tedaj je menil: »Glej no, Mihec, ti si prvi.«

Dobri odgovor.

Dva moža si ogledata meblirano sobo, ki sta jo hotela vzeti v najem. Da bi najemnine kolikor mogoče znižala, sta vse grajala, kar je bilo v sobi. Naposled je rekel eden izmed njiju prav matomarno gospodinjici:

»Koliko pa naj stane tale svinjak na mesec?«

Gospodinja pa je odgovorila: »Za enega prašiča 400 Din, za dva pa 600 Din.«

Dalje sledi.

Ž. Ž. v V. Kaj so to: avtonomne doklade? — To so doklade na državne davke, katere naloži banovina, občina, ki sami (avtonomno) gospodarita.

V. P. v S. Ali lahko posestvo po moji smrti precenijo, če tudi je sin lastnik? — Saj ste že imeli razdelilni sklep, ko pa ste dotle izplačevali. Ne bo nobene cenitve, razen če imate še kako posebno posestvo in premoženje. Dediči drugega vašega sina so, seveda tudi dediči že vpisane dediščine.

*

Pomenljiva rzsodba.

Kzp VII 158/32—18.

Višje deželno kot apelacijsko sodišče v Ljubljani je v kazenski stvari zoper Breznika Jožefa in Klančarja Joška radi zločinstva po čl. 3 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi o ugovoru imenovanih obtožencev zoper obtožnico državnega tožilca v Mariboru z dne 8. II. 1932, opr. št. Kzp VII 158/32—14 (Kt 93-32 in Kt 97-32) po zaslišanju višjega državnega tožilca v seji odločilo:

Obtožba se ne dopusti in se kazensko postopanje v smislu § 208/1 k. p. ustavi.

Razlogi:

Letak, katerega razširjanje se obtožencema očita, vsebuje prav gotovo volilno agitacijo zoper udeležbo pri volitvah v narodno skupščino z dne 8. XI. 1931. Toda volilna agitacija sploh in tudi, če se obrača zoper dejansko edino postavljeno listo, torej agitacija za abstinenco ni zabranjena in zamore biti kaznjiva zgolj, kadar prekrši pozitivne zakone.

Čl. 12 naše ustave z dne 3. 9. 1931 dovoljuje vsakomur v mejah zakona izražanje svojega mnenja z besedo, živo ali pisano, slikami in drugimi prikladnimi sredstvi.

Čl. 54 naše ustave predvideva svobodne volitve, ko nareja v svojem prvem odstavku, da sestavljajo narodno skupščino poslanci, ki jih voli narod svobodno z občin, enakim in neposrednim glasovanjem.

Zakon o volitvah narodnih poslancev za narodno skupščino z dne 19. 9. 1931 predvideva (§§ 17—29).

Čim je potemtakem uzakonjena možnost več kandidatnih list, pri tem pa svoboda volitev in izražanja lastnega mnenja, je volilna agitacija neizogibna in ne more biti sama na sebi kaznjiva.

Ze citirani zakon o volitvah pa postavlja volilni agitaciji tudi meje dopustnosti (§§ 72, 73, 74, 82, 83). Osebito preti v svojih določbah §§ 72 in 82 s kaznijo tistemu, ki bi z nasiljem ali grožnjami preprečil enemu ali več državljanom izvršitev njih volilne pravice, odnosno tistemu, ki bi na volišču prenašal radi agitacije lažnjive vesti ali razširjal slike, lepake in druga sredstva za agitacijo. Volilni zakon pa tudi noben drug zakon ne štiti nobene kandidatne liste kot take, tudi ne tiste, ki jo postavi vlada, ki je na upravi države in ki se poteguje za zaupanje ljudstva. Po § 307/2 noveliranega kaz. zak. je zaščitena poleg senata le narodna skupščina, ki mora biti torej preje izvoljena. Potemtakem pa agitacija, ki ne krši določb cit. volilnega zakona zoper katerokoli kandidatno listo, torej tudi proti udeležbi pri volitvah, ko volilna dolžnost ni nikjer uzakonjena, ne more biti sama na sebi kaznjiva.

Obtožnica sama ne očita, da bi obtoževana agitacija kršila določbe volilnega zakona in

jo stavlja z ozirom na določbo § 90 zakona o volitvah v narodno skupščino pod udar zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi. Toda neopravičeno.

Za dejanski stan čl. 3 tega zakona je potrebno, da vrši storilec z razširjenjem plakatov propagando, da bi se spremenil politični red v državi. Takega dejanskega stanu predmetni letak ne vsebuje. Prvi štirje odstavki njegovi vsebujejo poročilo, da so nekateri politiki drugih krajev klenili, da se ne udeležijo volitev. Nadalje vsebuje letak poziv volilcem, da se naj ne udeležijo volitev, kateri poziv je v smislu gornjih izvajanj nekaznjiv. V ostalem vsebuje letak razloge tega poziva, ki značijo pobijanje postavljene kandidatne liste, kar vse po obrazloženem ni kaznjivo. Nikakor pa ne izhaja iz vsebine letaka, da bi šlo za ustvarjanje razpoloženja, da se naj spremeni politični red v državi. Propagande v tem smislu ali namere ustvarjati tako razpoloženje tudi ni v trditvah, da se vrši na volilce strašen pritisk od strani vlade, kajti vlada ni istovetna s političnim redom. Pri istem političnem redu se lahko vlade, ki imajo upravo države in jih imenuje kralj (čl. 77 ustave) spreminjajo, politični red pa ostane. Očitek napram vladi je lahko kaznjiv, toda političnega reda ne tangira.

Pod obtožbo stavljeno dejanje tudi ne tvori dejanskega stanu po čl. 4 cit. zakona, ker iz vsebine letaka in zgoraj navedenih razlogov ni mogoče posneti namere, izpostaviti posmehu politični red v državi ali povzročiti nerazpoloženje zoper njega. Take namere tudi glede državnih naprav, zakonov, uredb in naredb oblasti ni posneti iz letaka in zlasti ne glede zakona o volitvah. Niti ena teh institucij se v letaku ne omenja, temveč se izraza le negodovanje zoper državno kandidatno listo in njene kandidate ter želja po svobodi in svobodnih volitvah, kar je razumeti kot želja da se zakon o volitvah ali kak drug zakon, ki omejuje svobodno politično udejstvovanje, spremeni. Izražanje želje, da se kak zakon na legalen način spremeni, seveda ne more biti kaznjivo, ko čl. 114 ustave dopušča celo spremembo ustave same. Čl. 118 pa spremembo ostalih zakonov in ko čl. 63/2 ustave priznava narodnim poslancem pravico, podajati zakonske predloge, h katerim spadajo naravno tudi predlogi na spremembo obstoječih zakonov, katere pravice se morejo posluževati večinoma le na podlagi od državljanov izraženih želja.

Željo, da bi se te spremembe izvršile na kak drug nego legalen način, letak ne izraza, nasprotno celo poziva volilce, naj mirno čakajo dneva, ko se vrne politična svoboda.

Ko torej vsebina predmetnega letaka in potemtakem tudi njega razširjanje ne tvori dejanja, kaznjivega po razmotrivanjih zakonih, je bilo postopati v smislu § 208/1 kp. Trditve letaka, da se vrši strašen pritisk na volilce od strani vlade, vsebujejo sicer gotovo očitek pristranosti, ki bi se mogel podrediti določbi § 302, 2. odst. k. z. Toda za vzdrževanje

Pri poapnenju arterij v možganih in srcu dosežemo pri vsakdanji uporabi male množine »Franz Josefove« vode iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska. Cenjeni učenci na klinikah za notranjo medicino so dosegli celo pri polustransko ohromelih s »Franz Josefovo« vodo najboljšo uspehe pri iztrebljanju črevesa. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špečerijskih trgovinah.

obtožbe v tem pravcu ni zakonitih pogojev, ker ni izkazano odobrenje v smislu § 313 št. 2 k. z.

Višje deželno sodišče v Ljubljani,
oddel. III., dne 2. marca 1932.

Levičnik.

*

Raznoterosti.

Srečen, ker mu je odbil nos. Neki možak je imel neverjetno dolg in kriv nos. To seveda ni bila njegova krivda, a vendar se je čutil nesrečnega in je nekega dne izjavil svojim domačim: »Pretep me bo rešil tega zla in bom spet srečen, tako srečen, kakor sem bil le kot otrok.« Naslednjega dne je izzval nekega znanega boksača in ga javno imenoval strahopetca. Boksač ni bil nič kaj dobro razpoložen in si je takoj slekel svojo suknjo. Trenutek nato so padali težki udarci sem in tja. Po dveh trenutkih je imel mož z dolgim nosom — razbit nos. Krvi ni bilo bogve kaj, toda nos je bil — raven. Naš junak je tedaj stopil ves iz sebe od veselja k boksaču, ponudil mu je roko in dejal: »Ne morete si predstavljati, kako srečnega ste me napravili.«

Morilec zasačen po 29 letih. Od leta 1903 so oblasti iskale Geo Presnello, ki je tedaj v Bakersville v Ameriki umoril nekega farmerja, ko sta se pripravala glede Presnellove žene. Presnell je bil nedavno končno aretiran v tem mestu, kamor se je kmalu po umoru preselil in živel v njem kot spoštovan meščan pod izpremenjenim imenom Geo Mlier. Med tem časom je mož že opravljal — službo mirovnega sodnika in bil porotnik pri dveh morilskih obravnavah, od katerih je bil pri eni obtoženec obsodjen na smrt.

Mačka v poštnem nabiralniku. Višji poštni nadzornik v Evansvillu v Severni Ameriki se bavi z zadevo, ki je sama na sebi komična, ki pa bo postala zelo resna za tistega, ki jo je povzročil. Nekdo si je namreč dovolil šalo, da je v neki poštni nabiralnik v tem mestu zaprl mačko. Ko je poštar, nič hudega sluteč, odpril nabiralnik, mu je razjarjena žival skočila v obraz in ga občutno opraskala. Poštar je vložil pritožbo in oblasti so uvedle preiskavo.

Štokljia dala povod za aretacijo. — Družini Blondlee je bil rojen otrok med tem, ko sta se mož in žena vozila na vlaku iz Kalifornije v Kanado. O tem nenavadnem dogodku so seveda pisali vsi listi in tako je en izvod prišel v roke tudi glavnemu policijskemu načelniku države Ontario. Ta je pobrskal v svojih spominih in našel, da je srečni oče preteklo leto oropal neko banko in nato izginil ter ga zato išče policija. V vsej tihoi je dal ukaz svojim policistom, ki so Blondella aretirali, ko je na postaji Galt stopil iz vlaka.

Posrečilo se mu je. V vlaku je pregledoval sprevoznik vozne listke. Neki že stari možak navzlic vsemu iskanju svojega listka ni mogel najti. Tedaj ga je sprevoznik smehljaje opozoril na to, da drži listek vendar med zobmi. Ko je pa sprevoznik odšel, je pojasnil starec so-